

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagy-Becskek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagy-Becskek, 1899.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölts szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVIII. évfolyam. 97. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 frt.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hóra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppapok kivételével
mindennap esti 6 óráig.

Péntek, április 23.

Sok ellenség — nagy tisztelet.

Egy előkelő iparos írja a következő kereskedelmi politikai fejtegetéseket:

A düh rut tövöltése hangzik át Lajtán tulról. Alig lehet hinni, a gyűlöletnek mily magas fokára képesek felkuszni szomszédaink. És csupán azért, mert végre van kereskedelmi miniszterünk. Miniszterünk a kereskedelem, a magyar kereskedelem számára. Különös, hogy az utolsó években, a vám-és kereskedelmi szövetség körül folyó áldatlan visály óta magyar miniszter teljesítményeinek és törekvéseinek fokmérőjéül azt tekintik, azt kell tekinteni, mennyire neheztelnek rá, mennyire gyűlölik Ausztriában. Bizonyos osztrák körök nem tudnak hozzá szokni, hogy egy magyar kir. miniszter Magyarországnak is, vagy épen csak Magyarországnak a minisztere.

Mióta Hegedüs Sándor beköltözött a kereskedelemügyi miniszterium palotájába és üde szellemet hozott magával, sarkában van az irigyek egész kórusa. Az osztrák antiszemita, de az ugynevezett liberális sajtó is csahol, mint az ebek ujholdkor. És miért? Mert Hegedüs — kicsoda ez a Hegedüs, ez a simplex képviselő, a ki még miniszteri titkár sem volt? — ez a miniszter-parvenu merészkedik a gazdasági politika járt utait elhagyni s a magyar ipar, magyar kereskedelem uttörőjéül viseli magát.

Szivünkre a kezünket! Ha őszinték akarunk lenni, mea culpa-t kell mondanunk. Hosszu időn át volt a kereskedelem és ipar mostoha gyermeke, hamupipékéje a magyar politikának. Baross halála óta nem volt magyar kereskedelmi politikánk. Hegedüsnek kellett jönnie, hogy véget vessen e végzetes iránynak. Reménytelen tekintünk fel mi magyar iparosok e szakárca mostani vezetőjéhez, már neve is, sok évi politikai és közgazdasági tevékenysége a legszebb reményekre jogosít. Valóságos szerencse Magyarországra nézve, hogy Széll ezt a férfit választotta munkatársának, a ki nem a megtestesült bürokratizmust képviseli, hanem az üdén, gyorsan lüktető gyakorlati életet.

Ausztriában már konstantinápolyi utja alaposan gyűlöltté tette őt. Hegedüs, nem törődve kedves szomszédaink tajtékzásával, megtette ezt az utat és nemsokára tudatára jövünk ez utazás gyakorlati céljának. A Vaskapu megnyílt s Magyarország ipara joggal hozzáfoghat, hogy intenzivebb kivitelű tevékenység által beszedje a kamatait annak az óriási tőkének, melyet a magyar állam befektetett. Ausztriának persze jobban tetszenék, ha Magyarország kereskedelmi politikájában a régi nembánomság uralkodnék s mi az uraságokat csak a már szépen terített asztalhoz hívnök meg és a leszűrt falatokat raknók eléjük.

De a mi végkép kiütötte a hordó fenekét, az az új kereskedelmi miniszternek kapitalista-ipari téren való politikája volt. Hogy idegen tőkét merészelt Magyarországra hozni s hazáját a bécsi pénzpiac zsarnoksága alól felszabadítani iparkodik, ez tette őt az osztrákok szemében Isten ostarává s már hangzik a Lajtán túl a szokott rágalom: Hegedüs egy kossuthista, lerombolja a 67-es alapot! Nevetséges szemrehányás, melyet megcáfolni még nevetésesebb lenne. De vigyázzanak az osztrák urak! Ma még az ő közreműködésükre hivatkozik Hegedüs, hogy a magyar ipart emelje. De hogy nem vagyunk minden áron rájuk utalva, bizonyítja a tény, hogy a német birodalmi tőke — hivatkozunk a pancsovai cukorgyár alapiására, — Hegedüs aegise alatt kész Magyarországon beruházásokat tenni. Tehát vigyázzanak az uraságok! Hegedüst nem fogják ilyen támadásokkal megtéveszteni. Tudja ő, hogy sok ellenség — nagy tisztelet!

A politikai helyzetről hiteles értesülések alapján jelenti fővárosi levelezőnk: A Széll-kabinet bámulatos rövid idő alatt óriási munkával birkózott meg. Eltekintve a fontos javaslatok sorától, Széll tető alá hozta a költségvetést, választási ügyekben a kuria bíraskodásáról szóló törvényjavaslatot is megkezdték és végül hozzáfogtak a házszabályok revíziójához. A miniszterelnök csodálatraméltó szorgalma azt is lehetővé tette, hogy mintegy mellékesen a külügyi politika aktuális kérdéseivel is közelebbről lehessen foglalkozni. A külügyminiszternek feltűnően hosszabb időre terjedő budapesti tartózkodását nem szabad kicsinyelni, ép így nem szabad politikai kannaöntöknek hinni. E két előkelő államférfi, Széll és Goluchowski értekezletei bizonynyal nem vonatkoztak valamely részletre, hanem kiterjedtek az egész európai helyzetről való eszmecserére, ezt e két realpolitikuss genialis, a nagy egészbe hatoló szelleménél fogva fel kell tennünk. Azt hisszük, jól vagyunk értesülve, ha konstatáljuk, hogy e megbeszélések ritka egyetértést eredményeztek úgy a célokban, mint az eszközökben. Mindkét államférfinak ez a kongeniális együttműködése biztosítja az osztrák-magyar monarchia számára a békés fejlődés korszakát, Európa nagy népcsaládjában gazdasági és politikai érdekeik megvédését. A nagy célok, melyeket genialis exposéiban külpolitikánk elé tűzött Goluchowski, hatalmas előmozdításra találnak abban a tényben, hogy Magyarország élén oly férfi áll, kinek tehetsége, tudása és akarata ritka magaslatokban szárnyal.

HIREK.

Tájékoztató.

Május 4. D. u. fél 4 óra. Megyei állandó választmányi ülés.
Május 12. Jegyzői szigorlatok.
Május 14. Torontálmegyei községi és körjegyzők egylete rendes évi közgyűlése.
Május 14. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet tavaszi országos pályaversenye.
Május 15. D. e. 10 óra. Tavaszi megyei közgyűlés.
A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 órától esti 7 óráig nyitva van; hőlygek részére a gőzfürdő kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól 8 óráig este urak részére is.

— Iskolálatogatás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az országos közoktatásügyi tanács szervezeti szabályzatának 29. §-a alapján az 1898/99. tanévre szóló megbízatással Bogyó Samut kiküldte a pancsovai felső kereskedelmi iskolához a szakoktatásnak az 1895. évi szervezet értelmében való tanulmányozása végett.

A „TORONTÁL” tárcája.

Megajándékozva.

Berneck tanácsos lakása ajtaján a villanyos csengő gombja fölött egy kis cédula volt függesztve, melyen a háziur gyönyörű írásával arra kéri a látogatókat, hogy ne csöngessenek, hanem halkán kopogtassanak.

Egy elegánsan felöltözött szép fiatal asszony szomorú komolysággal nézte a kis cédulát és halkán felsóhajtott:

Milyen gyöngéd gondoskodás ez a férj részéről! Az ő férje soha sem volt ilyen az ő irányában...

Végre kopogtatott a fiatal asszony. A szobalány nesztelenül kinyitotta az ajtót.

— Nos hogy vannak? kérdi a látogató és belépett a csinos előszobába, a melyen egy nagy ablak és több ajtó volt.

— Jól, igen jól, Ilona nagysága, feleli a szoba leány azzal a ragyogó arckifejezéssel, melyről le lehetett olvasni, hogy a háznál újszülött van.

— Lehet bemenni?

A nagyságának mindenesetre, felelte a leány. Mialatt a látogató letette kalapját és kabátját, egy pillanatra eltűnt a leány az ajtóknál valamelyike mögött és aztán intett, hogy meg van engedve a belépés.

Oly csendesesen, a mint csak lehetséges volt, lépett végig a félhomályos szoba parkettjén. Ilona asszony is megállott Berneck tanácsosné

ágya előtt. Némán fogta meg annak hófehér kezeit és gyöngéden megszorította. Mit is fejezhetett volna ki szavakban kedvenc testvérének?

Nézd csak meg az aranyos fiucska — mondá fénylő szemekkel a fiatal anya.

Sok ideig nem bírja elpalástolni Ilona testvére előtt a lehangoltságot, amely erőt vett rajta. Szótlanul ült mellette komor gondolatokba mélyedve.

— Mi bajod Ilona?

— Nekem? — Semmi!

— De mégis! Olyan rosszkedvű vagy...

— Nos hát igen — úgy van — lehangolt vagyok.

— Te sohasem vagy rosszkedvű fontosabb ok nélkül.

Ilona zavartan mosolygott

— Most az egyszer nem oly fontos. De mit akarsz? Erősebb nálamnál. Mint egy szurás úgy érintette a szívemet és most benn van a nyílja.

— De mi? . . . . Mi szurt a szívedbe?

— Egy szó . . . ferjednek egy szava . . .

— Ferjemnek egy szava? . . . Talán megsértett?

— Nem — nem bántott meg, de egy szó tollából mintha mérget csepegtetett volna szívembe és még fokozta szívemnek örökké sajgó vágyát.

— És hogy hangzik azon szó?

— Megajándékozott! kiáltott fel Ilona helyéből fölugorva. Ferjed azt írta, hogy egy fiúval ajándékozta őt meg. Ajándékozta! Érted teljes értékét ennek a boldog szónak?

Nyugtalan léptekkel mérte végig a szobát, s újra megállott az ágy előtt.

— Nem értem felháborodásodat, Ilona. Hiszen ez nem egyéb az ilyen alkalmakkor használt szokásos kifejezésnél.

— Nem, nem és nem! — kiáltá a másik hevesen.

— Férjednél ez csupán a szokásos kifejezés, nála a szó igazi, teljes értékét jelenti, ő valósággal egy értékes kincslet lát a gyermekben; ő igazán megajándékozva érzi magát általa. Mily édesen hangzik a szó fülemben. És mennyit nem adtam volna érte, ha az én férjem ajkán is elhangzott volna!

— És miért nem hangzott volna?

— Nem, nem. Ő sohasem mondta ki e szót!

— Hát olvastad ama leveleket, melyeket akkor írt, mikor a kis Banditok született?

— Bizony már nem emlékszem — felelé a fiatal anya, — de bizonyosan kedvesen volt írva, miután Lajos olyan nagyon, olyan szenvedélyesen szeret téged.

— Megőrizted a levelét? — kérde Ilona hevesen, mialatt huga íróasztalához lépett.

— Természetesen, kikeresheted: ott fekszik a te leveleid között, ott, a balfelől fiókban.

— Itt van!

Remegő kézzel bontotta ki a levelet, átfutotta szemeivel, aztán így szól:

— Persze! Hiszen tudtam! Ezt nevezted te kedvesnek!

Eldobta a levelet, felugrott és ismét nagy léptekkel járt fel és alá a szobában.

— A torontálmezei községi és körjegyzők egylete rendes évi közgyűlését folyó évi május hó 14-én délelőtt 11 órakor tartja Nagybecskerekben a megyeház nagytermében. Ugyanaznap délelőtt 9 órakor a Rózsa-szálloda II-od emeleti termében választmányi ülés lesz. A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Elnöki megnyitó és jelentés az egylet mult évi működéséről.

2. Az 1898 évi egyleti számadás előterjesztése.

3. Az 1900. évi költségvetés megállapítása.

4. A jegyzői szaktanfolyam igazgatóságának átirata, melyben az egyletbe való belépését jelenti.

5. A nagybecskereki kir. pénzügyigazgatóságának, az I. számú nyilvántartással kapcsolatos havi adóváltozások kimutatás vezetése tárgyában kelt levele.

6. A milleniumi év kétszeres beszámítását a belügyminisztérium leiratával jóváhagyta.

7. Ugyanaz jóváhagyta a törvényhatósági bizottság azon határozatát, mely szerint a helyettes jegyzői minőségben eltöltött szolgálati idő a véglegesen alkalmazott községi és körjegyzők javára beszámítható.

8. Elnöki előterjesztés a nyugalomba vonuló községi, kör- és segédjegyzők szolgálati idejének egyöntetű eljárás mellett leendő kiszámítása tárgyában.

9. Az országos központi egylet mult 1898. évi közgyűlésének jegyzőkönyve.

10. A jegyzői szaktanfolyam igazgatóságának jelentése és a tanfolyam vonatkozó számadása.

11. Elnöki intézkedés a központi jegyzői iroda 1898. évi számadása és 1899. évi költségvetése tárgyában.

12. Szepesvármegye alispánja a községi és körjegyzők nyugdíj igénye viszonyosságát a többi törvényhatóságokkal megállapítani kéri.

13. Tolnavármegye jegyző-egyletének indítványa, a marhajárlatok bélyege és kiállítás díjának módosítása tárgyában.

14. A jegyzői szaktanfolyam igazgatósága által, a segédjegyzők és jegyzői irnokok alkalmazása tárgyában kidolgozott szabályrendeleti tervezet.

15. A biharmegyei jegyző-egylet indítványa a telekkönyvi ügyekben, a jegyzők sérelmére célba vett közjegyzői kényszer meggátolása tárgyában.

16. A jegyző szigorló-bizottság 2. rendes és 1. póttagjának választása.

17. A Budapesten tartandó országos egyleti közgyűlésre 3 küldöttségi tag választása.

18. Torontálmezei községi és körjegyzők szaktanfolyam 1899 és 1900. évi költségvetésének előterjesztése.

19. Esetleges, kellő időben beadott indítványok.

— **Ajándékkönyvek egy olvasókörnek.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a felső-muzslyai olvasókör népkönyvtára számára 97 könyvet adományozott s egyben utasította a Franklin társulatot, hogy a könyveket küldje meg a körnek. A művek valamennyije becses olvassmány, nagyrészt a földmívelés köréből, de megtalálják köztük a maga olvassmányát egyaránt a szakszerű dolgokra kíváncsi gazda, meg a szórakozni akaró is. A miniszter azonfelül 20 koronát adományozott egy könyvvállványra.

— **Betegház Nagybecskerekben.** A Miaszszonyunkról nevezett iskolanővérek jelenleg díszes szanatoriumot építenek az Amerika városrészben, hova a betegeiket és a gyengélkedőket viszik ki. Az építést Reiter temesvári vállalkozó vezeti.

— **Az árfolyamok népszerűsítése.** Megirtuk, hogy Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter a gabonatözsdei árfolyamok országsszerte való közlését lépteti életbe, ekként akarván segíteni a gazdaközönséget termésének okszerű értékesítésében. A hivatalos lap mai számának közlése szerint ezentul a budapesti és bécsi gabonatözsdek árzáratai minden várossal és a járás székhelyén levő helységgel, melyek a táviró- és távbeszélőhálózatba be vannak vonva, táviratilag hivatalból közöltetnek. Azokat a helyeket, melyekkel a gabonatözsde-árzárlatokat a jelenlegiekén kívül ezután közölni fogják, az alábbi jegyzék tünteti föl. A jegyzékben megnevezett hivatalok úgy a budapesti gabonatözsde árzáratait, melyek hetenkint háromszor (hétfőn, szerdán és szombaton), rendkívüli árváltozások esetén pedig más napokon is közöltetnek, továbbá a bécsi gabonatözsde árzáratait, melyek hetenkint egyszer (szombaton) tételnek közzé, május 1-től kezdve közszemlére kifüggesztik. Azoknak, akik az árzárati közléseket akár helyben, akár a hivatal székhelyén kívül eső lakásukra kézbesíttetni óhajtják, az árzáratok másolatai házhoz kézbesíttetnek, és pedig azok részére, akik helyben laknak, évi 20 forint előfizetési díjért, azok részére pedig, kik nem laknak az illető posta- és táviró-, illetve távbeszélőhivatal székhelyén, évi 30 forintért. Azoknak a torontáli posta- és táviró-, illetve távbeszélőhivataloknak, melyekkel a budapesti és bécsi gabonatözsde árzáratait, ezután hivatalból táviratilag szintén közölni fogják, jegyzéke a következő: Bánlak, Bégaszentgyörgy, Beodra, Gyertyámos, Horvát-Csene, Párdány, Perjámos, Szerb-Ittebe.

— **Utmutató a gazdasági tudósítók számára.** A földmívelésügyi minisztérium egy másfélszáz oldalra terjedő utmutatót adott ki a gazdasági tudósítók számára. A könyv célja az, hogy tájékozást nyújtson mindarról, a mit a gazdasági tudósítónak tudnia kell, hogy a gazdasági jelentések az egész országból egyöntetűen szerkesztve érkezzenek a központba. E célból a gazdasági tudósítói intézménynek részletes ismertetésén kívül az utmutató magában foglalja mindazon tudósítások mintáit, a melyeket a földmívelési minisztériumba meghatározott időközönként be kell küldeni.

— **Bimbóhullás.** Picike koporsó, alig van egy rőfnyi, benne pihen csöndesen a család várva várt fia, az egyetlen fia, a kit alig küldtek le az égiek, máris visszavitték apró társai, az angyalok közé. Gyöngye, törékeny teste nem bírta ki ugysem ezt a levegőt, a melyben mi földi emberek tengődünk s így a piciny Reitter Oszkár, Reitter rendőrkapitány fiacskája alig egy órai élet után meghalt. A szülői szeretet soha ki nem alvó melege virrasszon álmai felett.

— **A nagybecskereki szőlők.** A szőlészeti és borászati főfelügyelő tegnapi Nagybecskerekben tartózkodott és Zachar József városi tanácsos kíséretében megvizsgálta Nagybecskerek szőlőit, elsősorban a város szőlőtelepét. A felügyelő ur a fősulyt a jelenleg történő metszésre fektette, sajnálattal konstatálva, hogy egy-két telepet kivéve a metszés éppen nem felel meg a követelményeknek, a miért is kívánatos, hogy nagyobb gondot fordítsanak a szőlőkre. A tulajdonosok kimélik a tőkétet s nem a váltócsapmetszést, hanem a fej-metszést alkalmazzák, a minek távolról sincs megfelelő eredménye. Egyébként elismeri és örömet fejezi ki fölötté, hogy a szőlők fejlődnek s a telepek szépen gyarapodnak Nagybecskerekben.

— **Eltűnt szülésző.** Dohány Johanna, Nagybecskerek egyik legismertebb és legügyesebb szülészője még október havában hat heti szabadságot kért s azóta nemcsak hogy nem jött vissza Nagybecskerekre, de teljesen nyoma veszett. Még hozzátartozói sem tudnak róla s mint a rendőrség hallomás útján értesül, állítólag elhunyt Bécsben. Ezt a véleményt azonban nem támogatja semmiféle bizonyíték. A város annak idején a hivatalos lapban szabályszerűen felszólította, hogy jelentse be tartózkodását, minthogy azonban az eljárás sem vezetett eredményre, dr. Grandjean polgármester mint elsőfokú fegyelmi hatóság felmentette Dohány Johannát állásától.

— **Kézfogó.** Bozsik Szvetozár okleveles jegyző, Szerb-Szt. Péter község segédjegyzője eljegyezte Zamurovic Natália kisasszonyt Nagy-Kikindáról.

— **A nagybecskereki pénzhamisítók** jelenleg már az ügyészség fogházában elmékednek tetteik felett. Bevallottak ezek mindent, csak néha kísértik meg a tagadást s akkor adják a tudatlant, a mikor arra kellene felelniök, hogy kitől vették az első gépeket? Erdekes az is, hogy nem éppen szegény emberek, mert például Mayernek 32 holdnyi földje van s a többiek sem éppen a legnyomorultabbak. Itt emlíjük meg, hogy az említett 90 drb forintost nem Galea, hanem Mayer Adám készítette.

— Te félreérted férjed szavait, — mondá nyugtatólag a huga. — Itt nem létezik félreértés! — felelé Ilona indulatosan. — Hisz azt írja nektek, hogy az ő imádott kincse egy ocsmány, téglavörös férfiszemélyecskét hozott a világra, aki azt az aggodalmat ébreszti benne, hogy egy meglehető háborgató harmadik lesz a szövetségben.

Mari mosolygott.

— Ebből azt láthatod, hogy mennyire szeret férjed.

Ilona vállát vonogatta.

— Csodálatos, hogy valamennyi újszülött gyermek oly csuf és mindnek oly mérges az ábrázata. Azt hiszed, kedves hugom, hogy ebben öröme telik az édes anyának?

— Nem, bizonyosan nem, — felelé sietve Mari, — de nem szabad, hogy Lajossal, a jelentékeny művészszel szemben tulszigoru légy. Az ő szép érzeke nem találhat semmi vonzót egy újszülött gyermekben.

Még most sem különb, most pedig oly szép az édes gyermek, mint a nap. A minapában édesen gagyogva az ölemben ült, midőn Lajos belépett. Hozzánk lépett és lehajolt. Végre, végre valahára, gondoltam magamban, végre meg fogja csókolni a fiacskáját — először.

— Jobb későn, mint soha!

— Persze, de nem csókolta meg őt, csak — engem. Engem és újra csak engem, — tette hozzá megvető ajkbiggyesztéssel.

Megnyugtatólag felelé az idősebb nővér:

— Megértem érzelmeidet. Az anyai szeretet annyira lemondó, hogy minden jót kicsiny

imádotjjára szórna, az egész világ szeretetével elárasztaná, de nem kellene ezen nemes, szép érzést tulzanod, jobban kellene méltányolnod és megbecsülnöd férjednek hozzád való érzelmeit.

Ilona ismét válat vont.

— Ha engem igazán szeretne, akkor jobban szívéhez lenne nőve kis fiunk.

— Bizonyosan nagyon szereti őt . . .

— Hiszen azt csak észre kellene vennem?

— De nézd! Egy olyan tehetségű és fajtájú ember, mint Lajos, nem lehet úgy elragadtatva egy gyermek gagyogásától, vagy annak járási kísérleteitől, mint ahogy mi asszonyok, vagy ama férfiak, kiknek utódaik képezik életérdekeket és kiknél a feleség csak szükséges eszköz a cél elérésére.

Félremagyarázhatatlan keserűség érzett ezen szavaiból. Ilona megértette és éppen kérdést akart kockáztatni, amely már szinte kilátszott a szemeiből, midőn az ajtó kinyílt és a házi ur belépett.

— Csöndesen! Csöndesen! hölgyeim! Az újszülött gyermeknek a legnagyobb nyugalomra van szüksége.

Ilona meghökkent. Csak a gyermeknek? És az anyának?

Azonban nem mondta hangosan és mint ilyenkor szokás, üdvözölte az édes apát.

— Köszönöm! Köszönöm! mondá széles nevetéssel, mialatt önérzettel düllesztette ki mellet. Nem kellene mondanom, mert én vagyok az édes apja, de még sem tudom visszafajtani: remek egy példány ez a gyermek!

Mari arcán két köny pergett le. Gyorsan letörölte azokat, mint a hogy valami helytelen dolgot eltítkolnak. Férje nem vette észre, mert csak a gyermeket nézte. Mosolyogva állott meg a bölcső mellett, jókedvűen kezeit dörzsölgetve és örömben azt sem tudta, hogy mit tegyen azzal a kis teremtséssel, ki neki köszönheti létezését.

Ilona gondolatokba mélyedve állott testvére ágya mellett és megfogta kezeit, hogy gyöngéden megszorítsa. És a mellett alig hallható sóhaj lebbent el ajkain.

— Nagyon sokat kell innod Mari, nagyon sokat, mormogá tovább a tanácsos. Wendelberger asszony szerint legalább három liter tejet és két liter sört kell naponként meginnod és elvárom tőled, hogy tanácsát megfogadod. Allamfértut nevelj nekem, hallod?

Mari fejével intett. Férje önelégülten csoszogott papucsával a hőmérőhöz.

— És a szobát mindig egyenletes melege kell fűteni — egy ily kis üvegházi növényecskének melege van szüksége. De mindenekelőtt szorgalmasan inni feleségecském, nagyon szorgalmasan!

Ilona még egyszer megszorította nővére kezét és azután elment. És most már irigység nélkül szemlélte az ajtó kilincsén levő céduláskát. De azért újra sóhajtott. Az egyik csak az anyát szereti, a másik csak a gyermeket. Vajjon melyik tudná szíve szerelmét kettőjükkegyenlően megosztani?

Krasznai Mari.

— **Elsülyedt sziget.** A londoni Daily Mail-nek azt jelentik Bangkokból, Siam fővárosából, hogy a Mekong folyam torkolatával szemben levő Jai sziget az e hó 19-ére vir-adó éjjel elsülyedt a tengerbe. A sziget körülbelül 500 négyszög méter kiterjedésű volt és körülbelül száz ember élt rajta, a kik mindnyájan elvesztek.

— **A gépkezelők és kazánfűtők vizsgálata** Kruspér Pál, kir. főmérnök és az államépítészeti hivatal főnöke elnöklése alatt Szegeden szervezett bizottság vizsgálatát 1899. évi május hó 6-án d. u. 3 órakor kezdve, a m. kir. államvasutak szegedi szivattyu-telepén fogja megtartani, miről érdekeltek azon figyelemzetéssel értesítettek, hogy a vizsga letételére vonatkozóan kellően be-lyegzett s felszerelt kérvényeiket a fent megnevezett bizottság elnökénél (Szeged, posta-palota) kell megelőzőleg s legkésőbb a kitűzött nap d. e. 9 órájáig benyújtaniok vagy beküldeniök.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Született: Hach Antal, rk. ács, fia. — Todoreszku Zsófia, gk. fia. — Czvetkov Izidor, fia. — Lambity Mladen, gk. földműves, fia. — Lóczy Julianna, rk. leánya. — Kozlovacski Gligor, gk., leánya. — Balogh István, rk. ügynök, leánya. — Benze Miksa, rk. butorgyáros, fia. — Schlinghaber József, rk. kocsmáros, fia. — Szabó Mária, ev. ref., leánya. — Gyukics György, gk. tanfelügyelői díjnok, leányikrei. — Kerekes Bonifác, rk. díjnok, leánya. — Harter Mária, rk., fia. — Bröder Ignác, izr. kereskedő, leánya. — Ilijin Fülöp, gk. napszámos, leánya. — Reiter Mór, izr. fakereskedő, fia. — Korom György, rk. béres, leánya. — Eck Mihály, rk. fűtő, leánya. — Czveity Miklós, gk. napszámos, fia. — Ruzicska Ottomár, rk. lakatos, leánya. — Dimitrievics István, gk. földműves, leánya. — Reitter Oszkár, rk. rendőrkapitány, fia. — Dr. Billitz Béla, izr. ügyvéd, leánya.

Meghalt: Skok József, rk. cipész, 48 éves, vízbefult. — Rohrich Tamásné, rk. 53 éves, arc-orbáncz. — Kirtvánszki Dusan, gk. 21 éves, tüdővész. — Krizsán Dénes, 53 éves, napszámos, tüdővész. — Özv. Bagoly Pálné, rk. 75 éves, agkfor. — Turinszki Vitályosné, 48 éves, tüdővész. — Szilka Dezső, rk. 5 éves, vörheny. — Kis Mózes, ev. ref., 60 éves, veselob. — Gruity Boszilyka, gk. 20 éves, görcsök. — Raczkov Dömötör, gk. 6 éves, gyermekaszály. — Reitter Oszkár, rk. 1 órá, koraszülés.

Irodalom.

Magyar anekdotakincs.*

Ezer esztendő humorja, jókedve, vidámsága mosolyog ránk abból a hatalmas gyűjteményből, amelyet Tóth Béla állított össze, s amely most jelenik meg Singer és Wolfnerék kiadásában. Nem valami közönséges adomátár ez, amilyent olcsó tákolmányokban ponyván árulnak: uri magyar izlés gyűjtötte egybe a nagy vállalatba, amely mintegy 120 nyomtatott ivre terjed, körülbelül nyolcszáz képpel.

A magyar anekdotakincsben együtt van mind az a tömérdek tréfa, adoma, szikrázó ötlet, józú történet, csattanós, velős epizód, amit a magyarság ezer hosszú esztendőn át jókedvében, pipaszó mellett, borközi hangulatban vagy csaták hevében magából teremtett. Azt lehetne mondani, hogy ez a magyarság története vidám képekben, s így nagyon fontos tudományos munka. De olyan tudomány van benne, amely egy ritka erénnyel ékes: megkacagtat minket, fölvidít, mosolyra készlet. Anekdotázó nép vagyunk, mondja maga a szerző, „minden ötletünk, minden vidámságunk és bölcsességünk el van rak-tárolva ezekben a rövid, velős, csattanós törté-netkébe”. Aki azokat így finom izléssel meg-válogatva összegyűjtötte, az a magyar nép bölcsességének és humorjának lexikonját írta meg. Minő bőséges anyag kínálkozott Tóth Béla-nak Arpádtól Beöthy Aldsiig! Minő szemén-szedett sorozata olyan ötleteknek, tréfáknak, kurta történeteknek, amelyek jobban jellemzik a magyar embert a leg tudósabb néprajznál vagy történelemnél!

Az anekdotakincs megérdemli a kincs nevet. Vele is úgy voltunk eddig, mint egyéb kincseinkkel. Sejtettük, hogy megvan valahol, de nem akadt senki, aki díszesen egybegyüj-

* Gyűjtötte Tóth Béla. Öt kötet. Ára füzve 12 frt. Diszkrétben 16 frt. — Megrendelhető 1 frtos havi részletekben való törlesztésre is. — Kiadja Singer és Wolfner Budapesten.

tötte volna. Tóth Béla tehát olyan munkát végzett, amelyre eddig nem volt eset irodalmunk-ban. Okosan, finom érzékkel válogatta meg anekdotáit: mind kitűnő, mind jellemző, valamennyinek van erős, gondolatra készítő magva, a legtöbbje józú mosolyt csal az ajkunkra. De igen bölcsen kivett belőle minden trágárságot, kétértelmű sikamlósságot, vastag elemet. Csak ilyen okos megválogatás által lett igazán kincscse ez a temérdek füzet.

A sirva vigadó magyarnak kedélyvilága nyílik meg előttünk, s míg a sok tréfán és mulatságos epizódon elmosolyodunk, megizleljük egyben a magyar zamatosságát, a magától tá-madt, mesterségesen nem komponálható anek-dota szeszét s felüdülnök tőle, mert az élet verő-fényes oldalát pillantjuk meg hirtelenül a rideg hétköznapi életfolyás közepette. Lelki patika ez a négy kötet, nem szabad hiányozni semmi magyar könyves-asztalról.

Tóth Bélát ezért az új munkáért a régi dicséret illeti. Nagy feladatnak járt végére: ezer év anekdotáját összegyűjteni, megrostálni, szép művészi formába öltöztetni. Epp oly elismerés-ben fogja részesíteni minden olvasó a festőmü-vész, Mühlbeck Károlyt, a ki ezt a nagy munkát kiválóan sikerült és k. b. 800 nagyon jellemző képpel díszítette. Továbbá a kiadót, a ki finom, izléses kiállításban s még olcsó áron adja ki a munkát. A kiadók, hogy mindenkire hozzáfér-hetővé tegyék a Magyar Anekdotakincset, 25 kros füzetekben is kibocsátják, melyek minden hazai könyvkereskedésben is kaphatók.

Szerző, művész és kiadó finom együttmün-kálásának köszönhető, hogy ez a parexcellence magyar családi könyv ily választékos formában és értékes, lelket tápláló és vidító tartalommal jelenhetett meg.

— **Marcali a Világtörténet feladatáról.** E jeles tudósunk egy kis essayben mondja el gon-dolatait a történetírás feladatáról, céljáról s módszereiről. Az essay a szerkesztésében meg-jelenő nagy vállalatnak, a Nagy Képes Vilá-gtörténetnek előszava, melyben azon elvekkel ismerteti meg az olvasót, a melyek őt s munká-társait e munka szerkesztésében és megírásában vezetik. Nagyra, igen nagyra tartja az egyes tény, az adat értékét, — hiszen e nélkül lehetetlen történetet írni, de a fősulyt arra veti, hogy a mű „feldolgozott” legyen, azaz „igaz képet nyújtson.” Más szóval: igaz is legyen, kép is. Az író láttasson velünk, mert így taníthat legjobban, de igazat láttasson, az igazat idézze élénkbe. Minden tényt felsorolni fölösleges, mert hiszen nem a téglák száma teszi az épüle-tet, hanem elrendezésök. Sőt azt hiszi az adatok felsorolása válogatás nélkül meghamisí-taná a képet, mert nem engedné, hogy a fontos esemény az őt megillető helyet foglalja el. Az egyéniségek különbözősége s e különbség fel-ismerése teszi változatossá, gazdaggá a történetet, ez menti meg az ismétlésektől. De egyén nem lehet a történetíró vezetője, még akkor sem, ha az író ment az általánosítástól. Az író sokban tévedhet, de az igazán fontos nem maradhat rejtve a vizsgálódó szem előtt, csak ne egyes személyekben, ne egyes eseményekben keressük a történet anyagát, hanem az egyes korokat betöltő eszmékben, s az eszméket megvalósító intézményekben. — Ez volna rövid kivonata a kitűnő essaynak, mely valóban esemény a ma-gyar irodalomban, s melyet már németre is lefor-dítottak. Az eszmék gazdagsága mellett nagyon emeli érzését az is, hogy valóban költői nyelven s költői szárnyalással van írva. Az előszó — a füzetes kiadványok helyes szokása szerint — az első kötet utolsó füzetében van. Ezzel befejező-dött a nagy mű első kötete. Az egész kötet ára diszkrétben 8 frt, egy füzet ára 30 kr. Meg-jelen minden héten egy füzet. Kapható Révai Testvérek Irod. Int. Részvénytársaságnál (Bpest, Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedésben.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április 28-án.

Budapest, április 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén folytatta a kuriai bíráskodásról szóló tör-vényjavaslat tárgyalását.

Kálmán Károly néppárti a javaslat ellen szólal fel.

A király Hohenwart temetésén.

Budapest, április 28. (A „Torontál” ered. távirata.) Bécsből jelentik: ő Felsőge értesítette Hohenwarth volt miniszterelnök özvegyét, hogy részt vesz férje temetésén.

A trónörökös — tábornok.

Budapest, április 28. (A „Torontál” ered. távirata.) Ő felsége kinevezte Ferenc Ferdinánd főherceget lovassági tábornokká.

Árverés Mattasichnál.

Budapest, április 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják, hogy ott ma árverezték el a hirhedté vált Matta-sich-Keglevich huszártiszt butorait. Koburg Lujza mellszobrát egy párisi műkereskedő vette meg.

Agyonlőtt kertészlegény.

Budapest, április 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Mária Terézia főhercegnő palotájának udvarán a katonai őr tegnap este rálőtt egy kertész-legényre és súlyosan megsebesítette. A vallomások ellentmondanak s meglehető-s rejtélyessé teszik az ügyet. Az őr szerint a kertészlegény illetlenül viselkedett s azért lőtte le. A vizsgálat folyamatban van.

A Dreyfus-ügy.

Budapest, április 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik: A sem-mitőszék holnap még du Paty de Clamot és Cuignetet hallgatja ki, azután szembe-síti őket.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1899. április 28.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	100 kilogr. ára		kilós	100 kilogr. ára		
		frttól	frtíg		frttól	frtíg	
Bánsági	6	76	8.55	865	80	9.05	9.15
Tiszavidéki	„	76	8.75	0885	80	9.20	9.45
Pestvidéki	„	76	8.60	8.70	80	9.15	9.25
Bácskai	„	76	08.70	8.80	80	—	—

R o z s	é	elsőrendű	kilós		
			70-72	7.05	7.70
„	„	másodrendű	—	6.90	7.05
Á r p a	„	takarmány	60-62	6.20	6.55
„	„	égetni való	62-64	6.60	7.40
„	„	sörfőzésre való	64-66	7.60	8.40
Z a b	„	—	39-41	5.80	6.15
T e n g e r i	6	bánsági	—	4.45	4.55
„	„	másnemű	—	4.35	4.45

Határidő-üzlet.

Budapest, ápr. 28. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában az árak 5 krral estek. Kötetett:

Buza áprilisra	8 63— 8 65
Buza őszre	— — — —
„ májusra	8 17— 8 19
Rozs októberre	6 62— 6 64
Zab áprilisra	5 48— 5 50
Tengeri májusra	4 38— 4 40
Repece augusztusra	12 30— 12 40

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1899. május hó 1-ig.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:
Temesvár felől: délelőtt 11.38, délután 5.36, éjjel 10.26.
Pancsova felől: délelőtt 10.33, délután 5.58.
Zombolya, Alibunár és Versecz felől: reggel 8.49, éjjel 10.26.
Uj-Zombolya felől: (keskenyvágányu pályaudvar) reggel 6.45, délelőtt 10.49, délután 1.58, éjjel 11.23.
 b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarra:
Budapest, Nagy-Kikinda felől: reggel 7.52, délután 4.45, éjjel 10.22.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:
Temesvár felé: éjjel 3.00, délelőtt 10.00, délután 4.58.
Pancsova felé: reggel 8.07, este 6.20.
Zombolya, Alibunár, Versecz felé: éjjel 3.00, délután 4.58.
Uj-Zombolya felé: (keskenyvágányu pályaudvar) éjjel 2.12, reggel 4.37, délelőtt 11.40, este 6.24.
 b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarról:
Budapest, Nagy-Kikinda felé: reggel 5.45, délelőtt 11.49, este 7.05.

VASUT-ÜGYEK.

10.462/II. számhoz. M. kir. államvasutak Budapest balparti üzletvezetősége. Pályázati hirdetmény.

A pozsonyi rendező pályaudvaron 4 telepház és melléképület építendő fel.

Az e körüli munkák biztosítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó tájékoztató adatok, valamint a munka végrehajtását szabályozó részletes feltételek az alulírt üzletvezetőség pályafentartási osztályának hivatalos helyiségében (Teréz-körút 62. sz. I. em. 18. sz. ajtó) és pozsony-komáromi osztálymérnökségünkénél (Pozsony, Hosszu-utca 6. sz. II. em.) a hivatalos órák alatt megszerezhetők s ez alkalommal a tervek is megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb folyó évi május hó 2-án déli 12 óráig általános osztályunk vezetőjénél Teréz-körút 62. sz. I. em. 6 ajtó) nyújtandók be eme felirattal: „Ajánlat pozsonyi telepházak felépítésére.”

Bánatpénz fejében legkésőbb folyó évi május hó elsején déli 12 óráig 500 frt azaz ötszáz forint készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban budapesti-balparti gyűjtőpénztárunknál lefizetendő.

Az értékpapírok a budapesti és bécsi tőzsdék árfolyama szerinti, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el. Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot fentartjuk magunknak.

Budapest, 1899. évi április hó.

Az üzletvezetőség.
(Utányomás nem díjazatik.)

Hirdetések.

Torontálvármegye zombolyai járás főszolgabírája

4324. közig. szám 1899. 396-33

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye zombolyai járásában levő szt-huberti körorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhivom a pályázni kívánókat, hogy az 1876. évi

XIV. t.-c. 143 §-a értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi május hó 16-ig adják be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen körorvosi körhöz Szt-Hubert község székhelyén kívül még Károlyliget és Soutour községek tartoznak.

Ezen állással egybekötött javadalmasítás a következő:

1. Evi fizetés . . . . . 800 frt.
2. Látogatási díj nappal . . . 30 kr.
3. Látogatási díj éjjel . . . . 60 kr.
4. Kisebb műtétért . . . . . 1 frt.
5. Nagyobb műtétért . . . . . 2 frt.
6. Halottkémlésért esetenként . 30 kr.
7. Husszempléért, ha esetleg ezzel a körorvos megbizatnék, a megyei szabályrendeletben megállapított díjak szedhetők.

A körorvos köteles a vagyontalankat díjtalanul kezelni, továbbá a Torontálvármegyei orvosok nyugdíj-egyletbe belépni.

Megjegyeztetik, hogy a körorvosi székhelyen rendes gyógyszerész van.

Zombolyán, 1899. évi április hó 24-dikén.

Fóris József,
főszolgabíró

24755. szám 1899.

402-21

Hirdetmény.

A vármegye tulajdonát képező volt Ormody-féle házban folyó évi május hó 1-ső napjától fogva a következő helyiségek bérbe adandók:

1. Öt utcai bolthelyiség.
2. Egy négy szobából és hozzá tartozó mellékhelyiségekből álló földszinti utcai lakás.
3. Három földszinti udvari lakás.

Bővebb értesítés az alispáni hivatalnál kapható.

Nagybecskereken, 1899. évi április hó 27-ik napján.

Dr. Dellimanics,
alispán.

3788. kig. szám 1899.

398-32

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó szerb-csanádi körállatorvosi állásra, melyhez Szerb- és Német-Csanád községek tartoznak, ezennel pályázatot hirdetek.

Kérdéses állással 400 frt készpénzfizetés és a szabályrendeletben megállapított díjak vannak egybekötve; továbbá husszemle után járó körülbelül 50 frt.

A körhöz tartozik egy uradalom, az itt nyerendő valószínű mellékjövedelem 300 frt.

Felhivom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni óhajtják, hogy az 1893. évi I. t. c. és az 1888. évi VII. t.-c. értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi május hó 20-áig küldjék be.

Nagyszentmiklóson, 1899. április hó 24-dikén.

Hadfy Károly,
főszolgabíró.

Tavaszi gallérok, a legújabb facon szerint a legolcsóbbtól a legfinomabbig a legnagyobb választékban Kovács Gedeonnál Nagy-Becskereken.

273/a x.10

M e n e t r e n d

a keskenyváganyu vonalra.

Ervényes 1899. évi április hó 28-ik napjától.

Oda.					Vissza.					
Vegyes-vonat			Személy-vonat		Vegyes-vonat			Személy-vonat		
524.	526.	522.	502.	504.	525.	523.	521.	501.	503.	
I-III. osztály					I-III. osztály					
250	Csak minden szerdán és szombaton közlekedik.	505	200	705	Csak minden szerdán és szombaton közlekedik.	624	1045	627	1021	
254		510	204	709		620	1042	624	1018	
258		514	208	713		616	1038	620	1014	
302		518	212	717		612	1034	616	1010	
306		522	216	721		608	1030	612	1006	
310		527	221	725		604	1016	608	1002	
324		541	235	739		549	1012	554	948	
329		546	239	743		545	1008	550	944	
345		602	255	759		528	951	535	930	
350		608	300	804		522	944	530	925	
359		618	307	811		514	935	523	918	
416		635	322	826		457	917	508	903	
430		655	341	844		436	901	454	849	
Csak minden kedden, pénteken és vasárnapon közlekedik.		446	*704	*360		*853	*427	*846	*439	*834
		*455	*711	*357		*900	*420	*839	*432	*828
	*502	*727	417	915	406	825	419	816		
	*519	*732	*421	*919	*359	*818	*412	*811		
	*524	*738	*426	*924	*353	*812	*407	*807		
	*530	756	441	939	387	756	353	754		
	548	*802	447	945	329	*747	347	749		
	555	818	502	1000	312	731	332	735		
	611	819	504	1002	308	728	330	733		
	615	826	512	1010	300	720	322	725		
622										
900	953	738	1238							
125	125	715	715							
814										
ind. N.-Becskerek-Bpart					érk.					
Német-utca					↑					
Ferencz József-tér					↑					
Korona-szálloda					↑					
Temesvári-utca					↑					
Nagy-Becskerek-Vámház					↑					
Klekk megállóhely					↑					
Klekk					↑					
Katalinfalva					↑					
Katalinfalva megállóhely					↑					
Béga-Szent-György					↑					
Ittvárnok-Rogendorf					↑					
Csősztelek					↑					
Pálmajor					↑					
Jánosmajor					↑					
Magyar-Czernya					↑					
Karolinamajor					↑					
Leonamajor					↑					
Német-Czernya					↑					
Juliamajor					↑					
érk. Új-Zombolya					ind.					
ind. Új-Zombolya					érk.					
érk. Zombolya					ind.					
érk. Szeged					ind.					
Budapest-nyugati-pályaudvar					ind.					
érk. Temesvár-Józsefváros					ind.					

M e g j e g y z é s e k :

1. Az állomások neve mellett balról álló időadatok felülről lefelé, a jobbról állók pedig alulról felfelé olvasandók.
2. Az indulási és érkezési idők középeurópai időre vonatkoznak.
3. Az éjjeli idő, esti 600 órától reggeli 500 percig, a percekkel jelző számjegyeknek aláhuzásával van kitüntetve
4. A csatlakozó vonalak kisebb betűkkel vannak nyomtatva; a gyorsvonatok által közveitett csatlakozások időadataiban az órák vastagabb számjegyekkel

vannak nyomtatva.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.